

MILIEUHYGIENERECHT

Preadvies voor de Vereniging van Gezondheidsrecht

door

Prof. Dr. H.J.J. Leenen

1976

VERENIGING VOOR GEZONDHEIDSRECHT

PREADVIES

MILIEUHYGIENERECHT

door Prof.Dr.H.J.J.LEENEN

1976

Voorwoord

Dit preadvies bouwt in zekere zin voort op mijn Inleiding tot het Milieuhygiënerecht uit 1973. Er is echter in velerlei opzicht uitbreiding gegeven aan de behandeling van de materie, terwijl uiteraard ook de ontwikkeling en litteratuur sindsdien zijn verwerkt. De tekst werd afgesloten medio november 1975.

INHOUD

Voorwoord

HOOFDSTUK I

INLEIDING

1. Ecologische samenhang
2. Het bestuursproces

HOOFDSTUK II

ONTWIKKELING EN GRONDSLAGEN VAN HET MILIEUHYGIENE- RECHT

1. Historie
2. Milieuhygiënerecht-milieurecht
3. Indeling van het milieuhygiënerecht
4. Grondrechten en rechtsgronden
5. Functie van het milieuhygiënerecht

HOOFDSTUK III

BESCHRIJVING VAN DE HUIDIGE WETGEVING

1. Algemene Milieuhygiënewet
Hinderwet
2. Milieuhygiënewetten naar milieu-aspect
 - A. Lucht
Wet inzake Luchtverontreiniging
 - B. Water
 - a. Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren
 - b. Wet Olieverontreiniging Zeewater
 - c. Wet Verontreiniging Zeewater
 - d. Waterleidingwet
 - e. Grondwater
 - C. Bodem
3. Milieuhygiënewetten naar verontreinigende factor
 - a. Kernenergiewet
 - b. Afvalstoffenwet
 - c. Wet Chemische Afvalstoffen
 - d. Bestrijdingsmiddelenwet

- e. Wet Gevaarlijke Stoffen
 - f. Deconstructiewet
 - g. Wet Geluidshinder
4. Categorale milieuhygiënewetten
- a. Wet Hygiëne en Veiligheid Zweminrichtingen
 - b. Wet Hygiëne Kampeerplaatsen

HOOFDSTUK IV BESCHOUWINGEN OVER DE WETGEVING

1. Juridisch instrumentarium in de milieuhygiënewetgeving
2. Bestuurlijk stelsel in de milieuhygiënewetten
3. Inspraak van de burger
4. Normen
5. De vervuiler betaalt
6. Ontoereikendheid van de Hinderwet
7. Unificatie van de milieuhygiënewetgeving
8. Evaluatie van wetgeving

HOOFDSTUK V PRIVAATRECHT EN STRAFRECHT

1. Privaatrecht
2. Milieuvervuilingscriminaliteit

HOOFDSTUK VI INTERNATIONAAL MILIEUHYGIËNERECHT

1. Problemen in het internationaal milieuhygiënerecht
2. Internationale organen
3. Internationale samenwerking ten aanzien van bepaalde onderdelen van de milieuhygiëne
 - a. water
 - b. luchtverontreiniging
 - c. geluidshinder
 - d. radioactiviteit
 - e. kosmische ruimte

INLEIDING

Hoofdstuk I

Over milieuvervuiling en milieuhygiëne zijn, vooral in het laatste decennium, bibliotheken vol geschreven. Het juridische deel van deze litteratuur is niet het grootst in omvang, doch ook vanuit de hoek van rechtswetenschap is de belangstelling voor het milieu en de milieuhygiëne sterk toegenomen. Deze toenemende belangstelling van juridische zijde hangt o.a. samen met het feit, dat het bij de milieuhygiëne gaat om een fundamentele bestaansvoorwaarde van de mens. Het recht op milieuhygiëne staat op één lijn met andere fundamentele menselijke rechten, zoals dat op vrijheid en gelijkheid, die in de rechtswetenschap reeds lang zijn erkend. Bovendien is duidelijk geworden, dat bij de milieuhygiëne niet alleen technische problemen aan de orde zijn, maar vooral ook waarde-oordelen over de verhouding mens-maatschappij, maatschappelijke doelstellingen en prioriteiten en mens- en maatschappij-opvattingen. Zoals vaak weerspiegelt zich een dergelijke ontwikkeling in de taal. Sprak men nog niet zo lang geleden van technische hygiëne, wanneer het ging om vervuiling, thans is het woord milieuhygiëne gangbaar geworden: het vraagstuk wordt op menselijke maat gesneden. Waar het recht juist zijn functie heeft in het reguleren van het menselijk-maatschappelijk handelen en het verdedigen van menselijke vrijheid en ontplooiingskansen, heeft de rechtswetenschap in de milieuhygiëne een belangrijke taak. Zoals nog nader zal worden uiteengezet is milieuhygiënebeheer zonder juridische ordening niet mogelijk.

In deze studie wordt een beperking - ook in de litteratuurlijst - aangehouden tot deze juridische benadering. Niet is gepoogd kennis uit andere disciplines uitdrukkelijk te verwerken. Uiteraard is van een deel van deze litteratuur wel kennis genomen. Uitdrukkelijk moet worden opgemerkt, dat de beperking tot de juridische benadering geenszins het gevolg is van een opvatting, dat de jurist los van de andere betrokken disciplines op het gebied van de milieuhygiëne kan opereren. Een dergelijke opvatting zou tot heilloze gevolgen kunnen leiden, terwijl het even gevaarlijk zou zijn, indien andere disciplines los van de juridische benadering hun kennis maatschappelijk zouden gaan toepassen.